

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně:

a) O. K., narozená dne X

bytem X

b) MUDr. I. K., narozená dne X

bytem X

obě zastoupené advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph.D.

sídlem Malostranské náměstí 5/28, 118 00 Praha 1

proti

žalovanému:

Státní pozemkový úřad

sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3

zastoupený advokátem JUDr. Lubomírem Fockem

sídlem Náprstkova 276/2, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Řízení ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného v části, kterou se žalobkyně domáhaly, aby uložil soud žalovanému povinnost rozhodnout o restitučním nároku žalobkyň vedeném žalovaným pod sp. zn. PÚ 8043/93, se zastavuje.
- II. Žaloba na ochranu proti nečinnosti žalovaného v části, kterou se žalobkyně domáhaly, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout o nicotnosti rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu ze dne 31. 10. 2017 č. j. PÚ 8043/93/6, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobkyni ad a) se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Městského soudu v Praze ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyně ad a).
- V. Žalobkyni ad b) se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Městského soudu v Praze ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyně ad b).

- VI. Soud vyzývá žalobkyni ad a), aby ve lhůtě 3 dnů od doručení tohoto rozsudku sdělila soudu číslo účtu (popř. poštovní adresu místa se jménem a příjmením osoby, které má být částka vyplacena prostřednictvím poštovní poukázky), na který má být vrácený soudní poplatek zaslán.
- VII. Soud vyzývá žalobkyni ad b), aby ve lhůtě 3 dnů od doručení tohoto rozsudku sdělila soudu číslo účtu (popř. poštovní adresu místa se jménem a příjmením osoby, které má být částka vyplacena prostřednictvím poštovní poukázky), na který má být vrácený soudní poplatek zaslán.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu proti nečinnosti Státního pozemkového úřadu (dále jen „žalovaný“) podanou dne 3. 11. 2020 u Městského soudu v Praze se žalobkyně ad a) a žalobkyně ad b) (dále též souhrnně „žalobkyně“) domáhaly, aby soud uložil žalovanému dvě povinnosti: *za první* meritorně rozhodnout ve věci nicotnosti rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu (dále též „KPÚ“) ze dne 31. 10. 2017 č. j. PÚ 8043/93/6 (dále též „Rozhodnutí KPÚ“), a *za druhé* rozhodnout o uplatněném restitučním nároku žalobkyň ve správním řízení vedeném pod sp. zn. PÚ 8043/93 podle výsledků dodatečného dědického řízení z rozhodnutí o dědictví Okresního soudu v Karviné ze dne 13. 7. 2020 sp. zn. 36 D 1606/2017 Nd 394/2019.
2. Dne 10. 5. 2022 žalobkyně po výzvě soudu setrvaly na požadavku ochrany soudem ve věci tzv. nečinnostní žaloby v části ad *za první* (viz body 9. a 10. tohoto rozsudku).
3. Žalobkyně uvádí v žalobě, že na ně přešly restituční nároky po zemřelé paní E. S. (zemřela dne 23. 6. 2017), které uplatnila ještě před smrtí. Do dne vydání Rozhodnutí KPÚ dne 31. 10. 2017 nedošlo k projednání dědictví po zemřelé. K rozdělení pozůstalosti došlo až rozhodnutím Okresního soudu v Karviné ze dne 13. 7. 2020 sp. zn. 36 D 1606/2017, Nd 394/2019. Ačkoli KPÚ projednání dědictví po zemřelé nepřislušelo, rozhodl o dědictví, čímž porušil zákon č. 503/2012 Sb., zákon č. 358/1992 Sb., rovněž ústavní pořádek České republiky, podle něhož je možné státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a způsobem, který zákon stanoví. KPÚ mohl vydat Rozhodnutí až poté, co bylo dědictví po zemřelé projednáno. Žalobkyně proto považují Rozhodnutí KPÚ za nicotné, vydané orgánem veřejné moci v rozporu se zákonem mu svěřenou pravomocí.
4. Dále žalobkyně uvádí, že dne 16. 9. 2019 podaly žalovanému žádost, aby prohlásil nicotným Rozhodnutí KPÚ (ze dne 31. 10. 2017) a uložil KPÚ povinnost ve věci znovu rozhodnout podle výsledků dodatečného dědického řízení. Žalovaný jim dne 5. 11. 2019 sdělil, že z důvodu, že došlo ke změně dědických podílů po právní moci nového dědického usnesení, lze uvažovat o obnově řízení, neboť došlo ke změně podkladového rozhodnutí. Žalobkyně tedy následně podaly ke KPÚ žádost o obnovu řízení ve věci sp. zn. PÚ 8043/93/6, kterou KPÚ dne 2. 9. 2020 v rozporu s poučením žalovaného zamítl. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podaly odvolání, o kterém žalovaný dosud nerozhodl.
5. Žalobkyně dne 23. 9. 2020 podaly žádost, aby žalovaný vyslovil nicotnost Rozhodnutí KPÚ a uložil mu ve věci znovu rozhodnout podle výsledků dodatečného dědického řízení z roku 2020. Dopisem ze dne 20. 10. 2020 žalovaný sdělil žalobkyním, že neshledal důvody k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, nesouhlasil s tvrzením o překročení pravomoci, ani s tím, že by KPÚ nebyl věcně příslušný k vydání Rozhodnutí KPÚ. Žalobkyně v postupu žalovaného shledaly zjevné porušení práva i ústavního pořádku České republiky,

jelikož správní orgán si nemůže osobovat pravomoci svěřené soudním orgánům. Žalobkyně proto považují Rozhodnutí KPÚ za zjevně nezákonné, které musí být soudem zrušeno. Podle žalobkyň je žalovaný ve věci nečinný tím, že měl vyslovit nicotnost Rozhodnutí KPÚ a uložit KPÚ ve věci znovu rozhodnout podle výsledků dodatečného dědického řízení. Žalovaný však odmítá požadovanou nicotnost vyslovit. Žalobkyně upozorňují, že nesprávným úředním postupem jim hrozí škoda velkého rozsahu a se žalovaným vedou řadu důvodných soudních sporů, jak konstatoval Nejvyšší soud v rozhodnutích ze dne 16. 9. 2020 č. j. 28 Cdo 2555/2020-1168 a č. j. 28 Cdo 2556/2020-1179.

6. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl žalobu odmítnout jako nepřípustnou, popř. zamítnout jako zjevně bezdůvodnou. Ve sdělení ze dne 5. 11. 2019 nebylo uvedeno výslovně žalobkyním, že obnova řízení bude povolena, resp., že žádost o obnovu řízení bude shledána důvodnou. Žalovaný v rámci dobré vůle, nad rámec zákonných povinností, navrhl žalobkyním tento eventuální budoucí postup, podmíněný však splněním zákonných podmínek. Nepředjímal vlastní věcné posouzení žádosti o obnovu řízení. Žalovaný uvádí, že není nečinným ani ve vztahu k žádosti o obnovu řízení ve věci sp. zn. PÚ 8043/93/6, protože dne 12. 11. 2020 rozhodl o odvolání žalobkyň proti rozhodnutí KPÚ, jímž byla žádost žalobkyň o obnovu řízení zamítnuta. Žalovaný upozornil na vnitřní rozpor tvrzení žalobkyň. Na jedné straně žalobkyně považují Rozhodnutí KPÚ za správní akt, splňující všechny zákonné náležitosti, jinak by se ve vztahu k němu nedomáhaly obnovy řízení, ale na druhé straně jej považují za nezákonný akt, popř. za paakt, když se domáhají vyslovení jeho nicotnosti. Pro tento rozpor navrhuje žalobu odmítnout.
7. Podle žalovaného je žaloba nepřípustná i proto, že žalobkyně fakticky brojí proti nezákonnosti Rozhodnutí KPÚ, které se lze domoci pouze v řízení podle části V. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“). Rozhodnutí KPÚ (ze dne 31. 10. 2017) je svou povahou rozhodnutím ve smyslu § 246 o. s. ř., tedy rozhodnutím ve věci soukromoprávní. Tuto argumentaci potvrzuje rovněž ustálená soudní judikatura. Žalobkyně lhůtu pro podání žaloby podle části V. o. s. ř. zmeškaly. Rovněž jim marně uplynula i lhůta pro podání žaloby podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), jestliže by Rozhodnutí KPÚ vytýkaly nezákonnost plynoucí z porušení správního práva. Žalobkyně se podanou žalobou snaží donutit soud, aby se v rámci svého případného meritorního rozhodnutí zabýval i otázkou nicotnosti Rozhodnutí KPÚ. V žalobě se totiž téměř výlučně věnují pouze důvodům ohledně nicotnosti rozhodnutí. S tímto postupem žalobkyň, resp. s konstrukcí žaloby, která je předmětem řízení, žalovaný nesouhlasí.
8. Žalovaný uvádí, že správní soudy se v tomto druhu řízení mají zabývat pouze a výlučně otázkou nezákonné nečinnosti správního orgánu, ale nikoli meritem věci, která byla předmětem řízení před správním orgánem. Pokud by ze strany soudu došlo k vyjádření se k meritu věci, došlo by k porušení základního principu dělby moci. Soud nesmí jakkoli zavázat správní orgán, který vystupuje v tomto řízení jako žalovaný, k vydání rozhodnutí o určitém obsahu. Soud v rámci řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti pouze rozhoduje o otázce, zda je zde tzv. nezákonná nečinnost. V případě, že ji shledá, uloží žalovanému pouze povinnost, že má rozhodnutí v určité lhůtě vydat. Podle žalovaného se však žalobkyně podanou žalobou snaží dosáhnout obnovení lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí žalované, které by pod vlivem případného rozhodnutí soudu nahradilo Rozhodnutí KPÚ. Jinými slovy, žalobou se žalobkyně snaží otevřít již jednou ukončenou

pravomocnou věc, proto celou popsanou konstrukci žaloby lze považovat za tzv. obcházení zákona, respektive za zjevné zneužití práva. Podle žalovaného nevyužily žalobkyně všechny prostředky k ochraně proti údajné nečinnosti žalovaného (podnět Ministerstvu zemědělství, který je jako ústřední správní orgán nadřazen žalovanému). Žaloba by proto měla být odmítnuta. Žalovaný má za to, že nebyl vůči žalobkyním nečinný. Žalobkyněmi navrhovaný petit žalovaný považuje v rozporu se závěrem rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 6. 2016 č. j. 29 A 10/2015-41, podle nějž se soudní ochrana zaměřuje toliko na vydání rozhodnutí samotného, soud např. nemůže v jejím rámci stanovit správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí konkrétního obsahu. Žalobou na ochranu před nečinností správního orgánu nelze řešit ani skutečnost, že žalobkyně s vyřízením jejich žádosti nesouhlasí. Žalovaný nemohl být ve věci nečinný, zvláště pokud vydal sdělení o neshledání důvodů k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti rozhodnutí KPÚ. Forma sdělení odpovídá ustálené judikatuře z hlediska formy vyřízení žádosti.

9. Městský soud v Praze usnesením ze dne 6. 5. 2022 č. j. 3 A 121/2020-93 vyzval žalobkyně, aby upřesnily žalobní typ a v souladu s ním formulovaly návrh výroku rozsudku. Jinými slovy zda nepožadují změnit žalobní typ na tzv. zásahovou žalobu či žalobu proti rozhodnutí, či setrvávají na tzv. nečinnostní žalobě.
10. K výzvě soudu žalobkyně podáním ze dne 10. 5. 2022 upřesnily, že požadují, aby soud uložil žalovanému povinnost meritorně rozhodnout ve věci nicotnosti rozhodnutí KPÚ ze dne 31. 10. 2017 č. j. PÚ 8043/93/6.
11. Žalovaný v písemném podání ze dne 18. 8. 2022 na své argumentaci setrval.
12. U jednání konaného dne 30. srpna 2022 zástupce žalobkyň nejprve na dotaz předsedkyně znovu upřesnil, že žalobu v části, v níž se žalobkyně domáhaly ochrany proti nečinnosti žalovaného a požadovaly, aby soud žalovanému uložil povinnost meritorně rozhodnout o uplatněním restitučním nároku žalobkyň v řízení vedeném pod sp. zn. PÚ 8043/93 podle výsledků dodatečného dědického řízení z rozhodnutí o dědictví Okresního soudu v Karvině ze dne 13. 7. 2020 sp. zn. 36 D 1606/2017 Nd 394/2019, berou žalobkyně zpět. V části žaloby, již se žalobkyně domáhaly, aby soud uložil žalovanému povinnost meritorně rozhodnout ve věci nicotnosti rozhodnutí KPÚ (ze dne 31. 10. 2017), žalobkyně na žalobě setrvaly. Zástupce žalovaného navrhl zamítnutí žaloby z důvodů uvedených v písemném vyjádření. Poté zástupce žalobkyň navrhl, aby soud provedl důkaz dědickým rozhodnutím ze dne 13. 7. 2020 a usnesením a protokolem z jednání u Obvodního soudu pro Prahu 3 sp. zn. 4 C 10/2019. Soud návrhy na doplnění dokazování zamítl pro nadbytečnost, jelikož jimi žalobkyně brojí proti rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu ze dne 31. 10. 2017 č. j. PÚ 8043/93/6, ale nikoli proti žalobou tvrzené nečinnosti žalovaného (viz dále 37. bod tohoto rozsudku). V závěrečném návrhu zástupce žalovaného poukázal na to, že ve věci shodných účastníků řízení jako v předmětné věci šestý senát Městského soudu v Praze rozsudkem ze dne 21. 4. 2022 č. j. 6 A 4/2021-69 zamítl žalobu žalobkyň proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2020, jímž žalovaný potvrdil rozhodnutí KPÚ ze dne 2. 9. 2020. Tímto rozhodnutím KPÚ zamítl žádost žalobkyň o obnovu řízení ukončeného vydaným Rozhodnutím KPÚ (ze dne 31. 10. 2017).
13. Městský soud v Praze vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí podle § 81 odst. 1 s. ř. s.

14. Podle § 47 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), soud řízení zastaví, vzal-li navrhovatel (žalobce) svůj návrh (žalobu) zpět.
15. Poněvadž projev vůle žalobkyň u ústního jednání, jímž došlo ke zpětvzetí žaloby v uvedeném rozsahu, nevzbuzuje pochybnosti, soud pod výrokem I. tohoto usnesení v souladu s citovaným ustanovením, řízení vůči žalovanému v této části žaloby zastavil.
16. Městský soud v Praze žalobu v části, v níž se žalobkyně domáhaly, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout o nicotnosti rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hl. m. Prahu ze dne 31. 10. 2017 č. j. PÚ 8043/93/6, neshledal důvodnou.
17. Ze správního spisu vyplývají pro věc tyto podstatné skutečnosti.
18. Dne 31. 10. 2017 vydal KPÚ rozhodnutí č. j. PÚ 8043/93/6, v němž rozhodl, že žalobkyně nejsou vlastníky v něm specifikovaných nemovitostí podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o půdě“), jako dědičky po oprávněné osobě (zemřelé) podle § 4 odst. 4 zákona o půdě, každá k ideální $\frac{1}{2}$ (výrok I.) a žalobkyním byla určena lhůta 6 měsíců od poskytnutí náhrady k vrácení části kupní ceny ve výši 31 372,20 Kč podle § 6 odst. 3 a § 9 odst. 7 zákona o půdě (výrok II.); rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 11. 2017 (výrok I.), a dne 1. 12. 2017 (výrok II.).
19. Dne 17. 9. 2019 byla žalovanému doručena v pořadí první žádost žalobkyň ze dne 16. 9. 2019 o vyslovení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ.
20. Dne 5. 11. 2019 KPÚ písemně sdělil žalobkyním, že neshledal důvody pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ.
21. Dne 20. 7. 2020 žalobkyně podaly žádost o obnovu řízení ve věci vedené pod sp. zn. PÚ 8043/93/6.
22. Dne 2. 9. 2020 KPÚ rozhodnutím zamítl žádost žalobkyň o obnovu řízení. Proti tomuto rozhodnutí podaly žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 11. 2020 zamítl, a potvrdil rozhodnutí KPÚ ze dne 2. 9. 2020.
23. Dne 23. 9. 2020 byla žalovanému doručena v pořadí druhá žádost žalobkyň ze dne 23. 9. 2020 o vyslovení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ. Dne 20. 10. 2020 žalovaný písemně sdělil žalobkyním, že neshledal důvody pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ.
24. Městský soud v Praze vycházel z této právní úpravy v rozhodném znění:
25. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. *ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*
26. Podle § 79 odst. 2 s. ř. s. *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.*
27. Podle § 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), *nicotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu*

orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.

28. Podle § 77 odst. 2 správního řádu *nicotnost zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal, a to kdykoliv; jestliže správní orgán dojde k závěru, že jiný správní orgán učinil úkon, který je nicotným rozhodnutím, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k prohlášení nicotnosti.*
29. Podle § 77 odst. 3 správního řádu *účastníci řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno, a dále ti, kteří jsou uvedeni v písemném vyhotovení tohoto rozhodnutí, jakož i právní nástupci těchto osob, pokud by byli rozhodnutím vázáni, mohou dát podnět k prohlášení nicotnosti; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podatelí.*
30. V posuzované věci se žalobkyně domáhají ochrany proti nečinnosti žalovaného, která má spočívat ve skutečnosti, že žalovaný nerozhodl o jejich v pořadí druhé žádosti ze dne 23. 9. 2020, kterou se domáhaly vyslovení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ.
31. Městský soud v Praze předepisuje, že ačkoli se žalobkyně domáhají soudní ochrany proti tvrzené nečinnosti žalovaného, převážná část žalobních námitek směřuje proti samotnému Rozhodnutí KPÚ. Žalobkyně v nich dovozují důvody, pro které by mělo být Rozhodnutí KPÚ prohlášeno nicotným.
32. V řízení podle § 79 a násl. s. ř. s. se lze úspěšně domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu pouze v případě, že má správní orgán povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení, čemuž koresponduje subjektivní nárok žalobce na vydání rozhodnutí či osvědčení v rozhodné věci (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2007 č. j. 4 Ans 10/2006-59, či ze dne 22. 5. 2009 č. j. 9 Ans 1/2008-135). Rozhodnutí, jehož vydání se žalobce v řízení na ochranu proti nečinnosti domáhá, proto musí splňovat definiční znaky rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Požadované rozhodnutí tedy musí zakládat, měnit či rušit práva a povinnosti žalobce, popř. závazně určovat, že žalobce určitá práva nebo povinnosti má či nemá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004 č. j. 1 Ans 1/2003-50).
33. Z výše citovaného ustanovení § 77 odst. 3 správního řádu vyplývá, že účastník řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno, a dále ti, kteří jsou uvedeni v písemném vyhotovení tohoto rozhodnutí, jakož i právní nástupci těchto osob, pokud by byli rozhodnutím vázáni, mají možnost domáhat se vyslovení nicotnosti rozhodnutí v řízení před správním orgánem, resp. takové řízení vyvolat. Ustanovení § 77 odst. 3 správního řádu umožňuje vyjmenované skupině osob dát podnět k prohlášení nicotnosti rozhodnutí. Tento podnět však sám o sobě nevede k zahájení řízení, nejedná se o žádost ve smyslu § 44 a § 45 správního řádu. Správní orgán na jeho základě v rámci postupu před zahájením řízení pouze zvažuje, zda zahájí řízení o prohlášení nicotnosti. Neučiní-li tak, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů ve lhůtě 30 dnů podatelí.
34. V posuzovaném případě se Městský soud neztotožnil se žalobkyněmi, že je třeba uložit žalovanému povinnost vydat ve věci rozhodnutí, neboť vycházejí ze skutkového stavu podle správního spisu (popsaného shora) shledal, že žalovaný vůči žalobkyním nečinným není. Dne 20. 10. 2020 žalovaný písemným sdělením reagoval na v pořadí druhou žádost

žalobkyně ze dne 23. 9. 2020, přičemž jim sdělil, že neshledal důvody pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ.

35. Již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 7. 2010 č. j. 8 As 16/2009-31 dovodil, že „*ustanovení § 78 odst. 1 správního řádu (předchozí právní úprava, pozn. soudu) umožňuje vyjmenované skupině osob dát podnět k prohlášení nicotnosti. Tento podnět sám o sobě nevede k zahájení řízení. Správní orgán na jeho základě v rámci postupu před zahájením řízení (srov. systematickým výkladem § 42, příp. § 137 správního řádu) pouze zvažuje, zda zahájí řízení o prohlášení nicotnosti (srov. § 78 správního řádu) Neučiní-li tak, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů ve stanovené lhůtě podateli. Nelze přitom dovodit, že by toto sdělení bylo rozhodnutím ve smyslu § 67 a násl. správního řádu, resp. zejm. § 65 odst. 1 s. ř. s. Ostatně, ani podnět ve smyslu § 78 odst. 1 správního řádu není žádostí ve smyslu § 44 a § 45 správního řádu a nevede nutně k zahájení řízení.*“ Citovaný právní názor lze plně vztáhnout i na aktuální právní úpravu podle § 77 odst. 3 správního řádu. Soud se s úvahou Nejvyššího správního soudu ztotožňuje a nemá důvod se od ní odchýlit.
36. Jinými slovy sdělení podle § 77 odst. 3 správního řádu není rozhodnutím ve smyslu § 67 správního řádu. Znamená to, že neshledá-li správní orgán splněné podmínky pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, zákon mu neukládá povinnost vydat rozhodnutí, správní orgán toliko sděluje sdělením podateli, že podmínky nebyly splněny. Tímto způsobem ve věci postupoval i žalovaný v reakci na v pořadí druhou žádost žalobkyně ze dne 23. 9. 2020, když písemným sdělením ze dne 20. 10. 2020 vyrozuměl žalobkyni (prostřednictvím jejich zástupce), že neshledal důvod pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti Rozhodnutí KPÚ. Rozhodné v dané věci je, že žalovaný neměl povinnost vydat rozhodnutí ve smyslu § 67 správního řádu, resp. ve smyslu § 65 s. ř. s., a proto mu soud takovou povinnost nemůže ani uložit. Je na uvážení správního orgánu, zda na základě podané žádosti shledá podmínky pro zahájení řízení (o prohlášení nicotnosti) či nikoliv. Prohlášení nicotnosti rozhodnutí svou povahou představuje nápravný prostředek dozorčího práva, na jeho výkon a užití není právní nárok (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 1. 2019 sp. zn. I. ÚS 3608/18).
37. Předmětem řízení o ochraně proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s. je toliko posouzení, zda žalovaný byl povinen vydat ve věci rozhodnutí či osvědčení. Za situace, kdy na zahájení řízení o prohlášení nicotnosti není právní nárok a žalobkyním nesvědčí subjektivní nárok na vydání rozhodnutí (o prohlášení nicotnosti), resp. neexistuje povinnost žalovaného o prohlášení nicotnosti rozhodnout, nejsou soudy ve správním soudnictví oprávněny správnímu orgánu ukládat povinnost vydat rozhodnutí o prohlášení nicotnosti. Při rozhodování o žalobě proti nečinnosti správního orgánu není soud oprávněn posuzovat náležitosti již vydaných předchozích rozhodnutí. Pouze se zabývá otázkou, zda existuje povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé. Z tohoto důvodu se soud ani nemohl zabývat vadami Rozhodnutí KPÚ namítanými nyní žalobkyněmi, jelikož posouzení otázky nicotnosti Rozhodnutí KPÚ není předmětem právě projednávaného řízení vedeného podle § 79 a násl. s. ř. s. Námitky proti tomuto rozhodnutí mohly žalobkyně uplatnit prostřednictvím žaloby podle § 9 odst. 6 zákona o půdě v občanském soudním řízení (viz usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 19. 12. 2017 č. j. Konf 27/2017-22). Pokud se žalobkyně proti Rozhodnutí KPÚ včas nebránily, nelze se jeho zrušení, resp. vyslovení jeho nicotnosti, domáhat až nyní prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti (stejně tak se v tomto řízení nelze domáhat uložení povinnosti žalovanému rozhodnout o uplatněném restitučním nároku).

38. Soud dodává, že o návrhu na obnovu řízení ukončeného Rozhodnutím KPÚ bylo rozhodnuto dne 2. 9. 2020. Rozhodnutí prvostupňového orgánu o zamítnutí návrhu na obnovu řízení potvrdil na základě podaného odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 11. 2020 č. j. SPU 353658/2020, jak je zmiňováno shora. Proti rozhodnutí žalovaného podaly žalobkyně samostatnou žalobu, o níž rozhodl šestý senát Městského soudu v Praze rozsudkem ze dne 21. 4. 2022 pod č. j. 6 A 4/2021-69 tak, že žalobu zamítl. V rozsudku se šestý senát podrobně zabýval i otázkou, zda mohl KPÚ vydat Rozhodnutí KPÚ před vydáním dědického rozhodnutí Okresního soudu v Karviné ze dne 13. 7. 2020. Lze tudíž učinit ohledně této části žaloby závěr, že žalobkyně v ní nebyly úspěšnými.
39. Městský soud proto žalobu pod výrokem II. podle § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.
40. O nákladech řízení soud rozhodl pod výrokem III. podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly, byť je zastoupen advokátem. Je tomu tak proto, že zastoupení advokátem nelze podle ustálené judikatury považovat za účelný náklad v případě žalovaného, který disponuje patřičným odborným personálním i materiálním zázemím, aby u soudu obhájil výsledky své činnosti prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Tato judikatura se zformovala ještě před účinností soudního řádu správního (viz usnesení VS v Praze 6 A 90/96-23). Je postavena na tezi, že povinnost správního orgánu hájit se proti správní žalobě představuje samozřejmou součást povinností plynoucí z běžné správní agendy, k níž je správní orgán personálně i finančně ze státního rozpočtu vybavován. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
41. O vrácení soudního poplatku soud rozhodl výroky IV. a V. vůči každé žalobkyni zvlášť, a to podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle kterého soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Vzhledem k tomu, že žalobkyně na soudním poplatku (za tuto část žaloby) zaplatily každá 2 000 Kč, pak soud každé z nich vrátí částku 1 000 Kč.
42. Současně pro účely vrácení soudního poplatku ve stanovené lhůtě soud vyzval pod výroky VI. a VII. obě žalobkyně ke sdělení platebního místa, na které bude poplatek vrácen. V případě, že číslo účtu žalobkyně soudu nesdělí či se nepodaří vyplatit částku na sdělenou adresu, má se za to, že žalobkyně neposkytly součinnost potřebnou ke splnění dluhu a nedojde k prodlení věřitele.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. srpna 2022

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu